

Puiset jalustat levittäytyivät tasaisena mattona koko taivaankaaren ylle. Jos niitä olisi katsonut kauempaa, olisi näyttänyt kuin taivaan olisi peittänyt jonkinlainen laattamainen katto. Jalustojen jokaiseen väliin oli jätetty noin kymmenen metrin rako ja alle tukipilariksi yksi hiematon puu, joka jatkui alaspäin, kunnes harmaa utuinen pilviverho peitti näkyvyyden, eikä sen alta voinut erottaa enää mitään. Utu ei koskaan väistynyt. Sen pinnalla saattoi joskus havaita pieniä värähdyksiä, mutta nekin olivat luultavasti vain ylhäältä tulevan valon luomaa harhaa. Jalustat olivat syväuurteista, paksua, tummaa tammea, ja jokainen niistä oli täydellinen neliö. On aika laskeutua lähemmäs kohti jalustojen pintaa ja katsoa harmaita, ihmisen kaltaisia riepua, jotka niiden pinnalla asuivat. ”Kukaan ei ole turvassa”, huusi M. Yksi heistä, joka oli vain yksi monista. ”Sinä olet tuomittu. Sinä olet tuomittu ikuisen tuleen. Sinä olet kapinen koira, olet hylätty pimeään metsään ja sinut on jätetty kuolemaan, kuolemaan jokaisena päivänä maailman loppuun asti ja..”, hän jatkoi, mutta murtui sitten kyyneliin. ”Pidä turpasi kiinni, hyppää jo alas, niin ei tarvitse kuunnella tuota roskaa”, joku huusi jostain. ”Antakaa sen olla, ei se sille mitään voi. Ihan yhtä hyvin teille voi käydä samoin”, J huusi kuiskaavalla äänellä enemmän itselleen kuin muille. Jossain joku kikatti kuin pikkutyttö ja lässytti sitten: ”Siltä pitäisi vaipat vaihtaa”. J laittoi sormet korviinsa. Vasemmalla kädellä J:stä nähden R käveli jalustansa ympäri omituisesti sipsuttaen. ”Huomenta vaan teillekin. Messissä ollaan vielä. Oletteko huomanneet, että tämän päällä voi kävellä aika pitkällekin koskematta vanhaan uraan. Pääsin jo yli sata askelta”, R sanoi. ”Kierreportaat meinaavat vain loppua, ehkä pitäisi hankkia jostain syvempi porraskuilu.” ”Sinä se sitten keksit aina jotain uutta. Vielä jos jalkapallon jostain löytäisit”, K kommentoi touhua. Hän oli tumma mustapartainen kōriläs, jonka ulkomuotoon ei jalustan karu elämä tuntunut vaikuttavan mitenkään. ”Luonnon lapsi tai jokin muu friikki. Sekopäistä touhua”, mutisi J. Kaikilla oli päällään harmaita villan kaltaisia, lankamaisia ja likaisia kankaan riepua. Rievut eivät kyenneet peittämään ihoa kunnolla – ehkä ne olivat enemmän henkistä suojaa, kuin fyysistä – ja jokainen kantoi niitä hieman eri tavoin. Osalla ne olivat pieninä shortseina, osalla ne roikkuivat mukana kuin huivit ja osa oli tehnyt niistä päähänsä seppeleen, mutta muuten olivat alasti. J katsoi M:ä säälien. Ei luultavasti menisi enää kauaa, ennen kuin se hyppäisi alas, hän ajatteli ja kurtisti kulmiaan. Useat lähijalustojen ihmiset olivat tehneet sen. Ehkä se olikin ollut heille hyvä ratkaisu. Mielessään hän näki kuinka hänkin hyppäisi. Katsoisi reunalta alas ja tuntisi kuinka huimauksen aalto leviäisi varpaista ylöspäin. Se yrittäisi estää häntä, mutta silti hän hyppäisi. Hän tuntisi kuinka ilmapirta puhaltaisi hänen likaiset hiuksensa puhtaiksi, kuinka pilvet humahtaisivat hänen ohitseensa hetkessä ja kuinka hän putoaisi. Putoaisi ikuisesti kohti maata, joka oli ikuisuuden päässä. Se olisi aina siellä, mutta sitä ei voinut koskaan saavuttaa. Hän vain putoaisi ja putoaisi. Ikuisesti. Koitahan nyt pitää itsesi kasassa, hetki kerrallaan, kevyesti hengittäen. Kylmänväreet väristivät J:tä ja hän ravisti mielikuvan pois. Sillä väillä M oli kadonnut jalustaltaan. Hän oli hypännyt. K oli noussut seisomaan jalustansa reunalle ja kurkisteli alas pilviverhoon. ”Mitään ei tapahtunut”, hän sanoi pettyneesti. ”Pilvet eivät edes värähtäneet, kun hän tippui.” ”Ne eivät ole pilviä”, totesi J ja puraisi jalustasta irronnutta puunpalasta. ”Mitä ne sitten ovat? Kyllä niiden läpi ainakin pääsee, kun kaikki hypänneet sinne katoavat.” ”Ne ovat vain pilven näköisiä, luultavasti ne eivät ole mitään.” ”Miten niin, pakkohan niiden jotain on olla. Oletko jokin asiantuntija vai muuten vain sekaisin päästäsi.” ”Luultavasti se on tehty vain näyttämään pilveltä. Niiden pitäisi olla liikkeessä, jos se ylipäätään on jotain, mutta koska se ei ole, niin se ei voi olla mitään.” ”Niin. Ainakin, jos me sen olisimme tehneet.” K pudisti hiljaisena päätään, istuutui jalustansa reunalle ja jäi nypläämään pitkää mustaa partaansa. J jatkoi puun maistelua, eikä huomannut kuinka sen terävät reunat saivat hänen huonossa kunnossa olevat ikenensä vuotamaan verta. Kauempana K:n takana olevalla

jalustalla R havahtui hereille ja yritti nähdä mitä oli tapahtunut. ”Sekin sitten hyppäsi”, R huusi. Ääni kantautui vaimeana J:n korviin, eikä hän vaivautunut vastaamaan R:lle mitään. ”Näyttää siltä kuin hän olisi lomittunut usvan kanssa, se ei reagoi mitenkään kosketukseen”, sanoi R ja yritti kuulostaa älykkäämmältä kuin mitä olikaan. Hän kurkotteli jalustan reunalta alas kaulaansa venytellen ja mulkoili välillä toisia, ikään kuin houkutellessaan muitakin osallistumaan usvan tarkkailuun. R näytti J:n mielestä aivan kanalta. Tuli ilta ja tuli yö. Päivät kuluivat tasaisesti ja vaikka aurinkoa ei voinutkaan nähdä, nousi valo silti säännöllisesti taivaanrannalta ylös kuin verhottu enkeli, joka kantaa toivoa, jota ei voi kunnolla nähdä. Yöllä satoi. Sade oli kylmää ja ruskeaa. Se täytti moneksi päiväksi jalustojen pinnat pienillä märillä puurokkoille. Kokkareet olivat ainoa ravintoa, jota jalustojen asukkaille oli tarjolla. Joillekin syöminen aiheutti jatkuvaa oksentelua ja ripulia, ja jos he eivät hypänneet jalustalta, he kuolivat noin kahden viikon kuluessa nestehukkaan ja nälkään. Useimmat kuitenkin tottuivat muutamassa päivässä ruokavalioon, ja satunnaisia oksennuskohtauksia tuli myöhemmin vain silloin tällöin. Lima teki jalustoista kuitenkin liukkaita, jolloin jotkut tippuivat niiltä vahingossa, joko unissaan tai aamuisin liukastuessaan, kun yrittivät pitää itseään liikkeessä. Ihmiset näyttivät kuin asuisivat keskellä käymälää, joten ulkonäköasioista ei juurikaan sopinut keskustella. Likaiset asukit näyttivät kaikki samalta, ja ehkä juuri siksi he olivat alkaneet käyttää nimenään vain yhtä kirjainta. Tietysti Herroja M, T tai J oli lukemattomia, mutta ketäpä se olisi haitannut. Sama Herra M, T tai J oli naapurijalustalla niin pitkään, kunnes katosi siltä. Sateen tullessa J ei pystynyt nukkumaan. Aiemmin useana yönä M oli valvottanut lähijalustojen asukkeja märehtiessään itsesäällissä. Hän oli huutanut ja itkenyt vuorotellen. Hakannut jalustaa niin, että oli luultavasti murtautunut molemmat kätensä. Se oli tuttua. Niin oli tapahtunut monelle muullekin. Jostain syystä J ei ollut murtautunut. Vielä. Mutta se vaani tuolla jossain, yhden päivän takana tai ehkä yhden hypänneen muiston perässä. Se ei ollut kaukana ja siksi hän ajatteli paljon. Ajatteli vapautta, ajatteli elämää jossa olisi lämpöä. Nyt oli taas yksi poissa. Hiljalleen ruskea sade peitti jälleen jalustojen asukkaat limaisella kurapeitolla. J ajatteli tietä. Harmaata asfalttia, jota pitkin hän ajoi uudella punaisella avoautollaan. Tien varrelta sai tuoreita vihanneksia. Siellä tomaatit olivat kirkkaan punaisia ja omenat puhtaan vihreitä. Melonit olivat silti parhaita. Parhaimmillaan ne olivat silloin, kun maatalon nuorimmainen tytär kaupitteli niitä yllään vaalea kellohame ja valkoinen esiliina. Oli kesä. Sininen taivas ja kirkas aurinko antoivat ilon virrata J:n sydämeen. Oli lämmintä ja mukavaa. Tytön kellohameessa luki jotain, vai oliko se jokin kuva. J yritti nähdä tarkemmin. Tyttö heilutti hänelle hymyillen. Mutta hymy ei ollut puhdas. Siinä oli jotain vikaa. Oli kuin tytön suupielistä olisi lähtenyt näkymättömät narut, jotka pakottivat hänet hymyilemään tai ennemminkin irvistämään. Tytön silmissä näkyi kipu. Kyyneleet alkoivat valua hänen silmistään, mutta hymy levisi. Se muuttui irvistykseksi ja kauhuksi. J nousi seisomaan. Hän tuli takaisin todellisuuteen ja oksensi kaareissa ruskeaa mutaa. Mielikuvat alkoivat murtua, ne eivät enää olleet hänen omiaan. Miksi he olivat täällä? Epätoivo luikerteli hänen sisällään. Kukaan ei tiennyt mitään. Huhuja liikkui jalustalta toiselle ja aina ne olivat toinen toistaan oudompia. Jossain joku sanoi, että heidät oli kaapattu ja viety toiselle planeetalle kuin eläintarhaan. Useilta tuli viestejä kaukaisilta jalustoilta. Osa heistä piti tätä helvettinä, jossa he joutuivat vastaamaan pahoista teoistaan. Osa oli sitä mieltä, että tämä oli vain jokin ihmisten itsensä rakentama vankila. Heillä oli jokaisella menneisyys. Kukaan ei muistanut kuolleensa, kukaan ei kuitenkaan muistanut edes tullessaan siepatuksi. He vain olivat täällä. Yhtenä aamuna oli ollut onnellinen tai onneton elämä, toisena tämä limbo, jossa jokaisen universumi oli muutaman neliön kokoinen lattia, jonka pinnalta ravinnon sai nuolla ulostesateen seasta. Ei ollut lämpöä, mutta ei ollut kylmää. Aurinkoa ei ollut, mutta koskaan ei ollut silti täysin pimeää. J katsoi tunteiden

aalokossa sokeana kaukaisuuteen. Hän muisti kellohameen. J oli aina ollut hyvä piirtämään sen minkä näki. Yö väistyi tasaisen huomaamattomasti. Aamun vaimea valoa oli kuin haipuvien tunteiden sanansaattaja. Jossain kauempana joku oli onnistunut irrottamaan jalustansa reunalta pitkän puunsäikeen ja yritti nyt sen avulla singota itsensä jalustalta toiselle. J tuskin edes huomasi sitä. Omituinen kaiku kuitenkin kantautui hänen korviinsa ja hän havahtui hetkeksi, kun parinkymmenen jalustan ihmiset taputtivat huvittuneena. Seiväsmies oli heti ensimmäisessä hypyssään lyönyt päänsä viereisen jalustan reunaan ja tippunut läpi usvaverhon. ”Sillä lailla. Yrittänyttä laitettiin nyt oikein kunnolla”, sanoi R ja nyki jälleen kaulaansa kuin kana. J vaipui takaisin ajatuksiinsa. Valveunen kuviot vaivasivat häntä. Niissä oli jotain tuttua. Hän tarttui omaan puiseen puruluuhunsa ja ryhtyi kaivertamaan jalustan pintaa. Säännölliset sateet olivat pehmentäneet sitä hieman ja kuvioiden kaivertaminen onnistui yllättävän helposti. Viereisellä jalustalla K tuijotti J:tä kiinnostuneena. Jos oli olemassa enää aikaa, oli piirustus valmis jossain iltapäivän tienoilla. Sen tekeminen oli antanut J:lle uutta uskoa – jos ei vielä elämään, niin ainakin valveilla oloon – ja nyt hän katseli lopputulosta päättään käännelleen ja mutristellen huuliaan. ”Voi tätä onnetonta tietämättömyyttä”, hän sanoi vakavana ja tuijotti kuvaa keskittyneesti. Kului hetki, kunnes hän ymmärsi. Ehkä tämä ympäristö oli tehnyt heistä yksinkertaisia. Se ei ollut pelkkä kuva, kyse oli kirjoituksesta. Siinä luki: אני כי ויכיל ja seuraavat sitten ,seisomaan nousivat ihmiset jalustojen olevien lähellä aikaan Samaan ויכיל sitä seuraavat. Kaikkialla levottomuus yltyi. J nousi itsekin ylös ja katsoi mitä tapahtui. K oli menettänyt mielenkiintonsa J:n kirjoitukseen ja tuijotti nyt omaan rintakehäänsä. Siihen oli ilmestynyt aivan yllättäen kuin polttomerkinä sama teksti. K tuijotti sitä epäuskoisena, kunnes näytti siltä kuin olisi ymmärtänyt mitä se tarkoitti. Sitten hänen silmänsä muuttuivat suuriksi pyöreiksi palloiksi, hän alkoi tärisemään kuin pieni merkityksetön koivunlehti tuulessa. Hänen hengityksensä kiihtyi ja hän alkoi ulista kuin pistetty sika, jota ajettiin laumassa kohti teurastamon viimeisiä portteja. Sitäkö he olivat? Pelkkää kurjaa karjaa, josta jokin outo äly saisi ravintonsa, ajatteli J. Ei. Se ei voinut olla niin. Eihän siinä olisi mitään järkeä. Hehän olivat täällä täysin vailla kunnollista huolenpitoa. Hehän olivat kuin markan vitsi, joka ei naurata ketään. J tunsu, kuinka kylmät väreet kulkivat hänen vartalonsa läpi. Pelkoa ei päässyt enää pakoon. Hän antautui sen vietäväksi, kyyristyi sikiöasentoon jalustalleen ja itki lohduttomasti, kunnes hän vain nytkähteli väsyneenä ja vaipui sitten epätoivon uneen, josta olisi hetken kuluttua jälleen herättävä. Yhä uudestaan ja uudestaan, kunnes edessä olisi enää vain musta pimeys. Uusi aamu. Uusi kärsimysnäytelmä. Huhuja liikkui enemmän kuin aikaisemmin. Suuri osa oli sitä mieltä, että loppu lähestyi, heidät oli nyt merkitty ja kohta koittaisi viimeinen tuomio. Osa ryhtyi rukoilemaan ja huutamaan, kunnes sitten hyppäsivät vähän ajan päästä jalustaltaan ja katosivat. Osa oli sitä mieltä, että teksti oli heille synninpäästö, että he olivat nyt uusia Kristuksia ja pian heille koittaisi aika Jumalan oikealla puolella. Laita korvat lukkoon ja muista kasvosi, J ajatteli ja sulki silmänsä. Pidä järki kasassa ja kasa järjessä. Laita tohvelit jalkaan ja sukka päähän. Huh-hah-hei mikä elämä. Häntä nauratti. Minne ihminen muka lapsuudestaan lähtee. Kuvittelee olevansa jotain tärkeää ja arvokasta, ja on kuitenkin vain.. Vain tyhjä. Mikä tyhjä? J etsi sanoja, mutta ei löytänyt. Sekin ahdisti häntä. Vielä kaiken tämän hulluuden keskellä sanatkin ahdistivat. Ehkä hän oli sairas, hän ei muistanut kaikkea. Hän oli eksynyt. J oli yksinkertainen mies, mutta hän tiesi olevansa vapaa, yhtä vapaa kuin lapsena. Yhtä vapaa kuin silloin, kun he olivat rikkoneet veljensä kanssa isän moottoripyörän ajamalla sen soraomonttuun tai kun olivat laittaneet sinappia naapurin kissan peräaukkoon. Yhtä vapaa oli myös se, joka oli tehnyt heille tämän. Yhtä paljon kiinnostunut kiirastulista tai tuomioista, kuin se lapsi joka yhä asui hänen sisällään. Mutta lapsi on vaarassa eksyä. Se eksyy jokaiseen metsään, jonka

näkee. Ikä ei muuta mitään. Aluksi se eksyy eroon äidistään, sitten se eksyy maailmalla. Unohtaa isänsä kasvot ja katoaa. Tuhlaa omaisuutensa tai varastaa sen toisilta. Eksyy metrossa, eksyy ihmisten kanssa, eksyy valheissaan, eksyy töissä, eksyy vielä omalla kuolinvuoteellaankin. Mitä turhaa roskaa, se oli oikeassa. Se oli oikeassa tuodessaan meidät kaikki tänne! J huusi ensimmäistä kertaa itsekseen. Hulluus oli lähellä, mutta se oli kirkasta, kirkkaampaa kuin kristalli. Me kuulumme tänne, me kuulumme tämän paskan keskelle yhtä paljon, kuin me kuuluimme toisaalle. J vuodatti sanoja mielessään, samalla huutaen, itkien ja nauraen. J:n ltku ja hammastenkiristys loppuivat vähitellen. Kyyneleet ja surun kouristukset vaimenivat, ja raskas väsymys painoi hänet kaksin kerroin makaamaan kuin dramaattisen teatterinäytöksen loppukohtauksessa. Illan J makasi jalustallaan apaattisena, silmät avoinna, mutta katse tyhjänä. Hän jaksoi vain raaputtaa jalustan pintaa sormillaan – kunnes ne alkoivat vuotamaan verta – ja mutista vaimeasti epämääräisiä sanoja. Yön hämärässä alkoivat J:n ajatukset vähitellen luistaa. Hän nousi istumaan ja ravisteli puutuneita käsiään. Tänä yönä ei ollut sadetta näkyvissä. Jostain syystä hänen teki mieli viheltää. Kuin vaivihkaa kantautuivat sävelet hänen huuliltaan esiin. Tuttu melodia oli elokuvamusiikkia. J ei muistanut sen nimeä, mutta hän muisti tarinan. Elokuva kertoi sotavangeista, jotka toisessa maailmansodassa rakensivat rautatietä japanilaisten käyttöön. Hän nousi seisomaan, mutta jatkoi viheltämistä. Viereisten jalustojen asukkaat kuuntelivat hetken, nousivat sitten – ensin istumaan, sitten seisomaan – ja kohta hekin vihelsivät kuorossa samaa melodiaa. Samoin tekivät seuraavien jalustojen ihmiset, sitten sitä seuraavien ja sitä seuraavien, kunnes vanhan maailman musiikki täytti ilman paksuna, huumaavana massana. Hetkeksi löysivät jalustojen asukkaat yhteisen harmonian ja ilmassa väreili yhteinen ajatus. J lopetti viheltämisen ja kuunteli musiikin kauneutta. Mielessään hän näki ensimmäistä kertaa muutakin, kuin tämän kärsimyksen ja katkeran kaipuun takaisin menneisyyteen. J kuiskasi ulvovan vihellyksen sisällä sen mitä hän näki. ”Kerran on hymyilevä suru löytänyt etsimänsä. Kerran on se kädellään sieluani koskettanut. Nyt olen taakseni jättänyt kaiken, jonka minulta olet halunnut pois ottaa. Nyt olen vapaa kaikesta, mutta yhtä minä mukaani vielä pyytäisin. Saisinko sen hetken aikaa pitää? Saisinko sylissäni sitä kannatella? Katsoa sen sydäntä, jotta saisin elää.” J:n sanat vaimenivat ja hän itki tällä kertaa ilosta. Kolme viikkoa kului ilman suurempia vastoinkäymisiä. Sieltä täältä kantautui uusia tarinoita hypänneistä. Joskus ne olivat surullisia, joskus jopa hauskoja, useimmiten kuitenkin tavanomaisia kertomuksia elämänsä kyllästyneistä ihmisistä. Jotkut olivat viime aikojen toivon kipinässä yrittäneet kiivetä alas jalustoiltaan. Jotkut olivat yrittäneet kiivetä reunan yli ja jotenkin hivuttaa itsensä keskitalpalle, mutta jalustan alla ei ollut mitään mistä olisi saanut pidettyä kiinni. Kaikki olivat pudonneet, toiset huutaen, toiset pettyneesti karjahtaen. J oli löytänyt kuitenkin uuden harrastuksen. Jostain syystä hän piti jalustan raapimisesta. Jostain oudosta nautinnosta hän oli tehnyt sitä ensin pitkään pelkillä sormillaan, mutta veristen ja lohjenneiden kynsien tuottama kipu oli mennyt nopeasti yli sietorajan. Nyt hän jatkoi raapimista tikulla, jonka merkitys ja arvo alkoivat saada uuden tarkoituksen tässä yksinäisyyden linnakkeessa. Levollisten päivien aikana arkiset ajatukset valtasivat J:n mielen. Tämän kaiken alkua ei kukaan enää muistanut, mutta kaikki silti syvällä ajatuksissaan – ja unissaan – pohtivat pystyikö jalustalta pääsemään pois elävänä? Oliko olemassa jokin keino, jonka avulla tästä kaikesta selvitäisiin, ja mitä pilviverhon alapuolella oli. J oli jo ajat sitten todennut, että reunan yli ei ollut mahdollista mennä ja silloin ainoa vaihtoehto oli mennä jalustan läpi. Toinen kysymys oli, että pystyisikö jalustan alla olevasta tukipilarista pitämään kiinni, mikäli hän sinne asti pääsisi? Aikaa oli J:lle kuitenkin annettu riittävästi. Päivisin hän makasi tuntikausia paikoillaan nylkyttäen tikullaan vähitellen syvenevää koloa. Välillä hän repi jalustasta

pieniä palasia sormillaan irti, jotka olivat nyt kovettuneet keltaisiksi ja paksuiksi makkaroiiksi. Aika ajoin hän sai vaihdettua tikun uuteen, kun jalustasta sattui saamaan irti isomman palasen. Hidasta työ kuitenkin oli, eikä J osannut arvioida onnistuisiko hän projektissaan koskaan. Hetki kerrallaan, säie kerrallaan, J ajatteli. Mikä muu muka olisi parempi elämän suola kuin matka läpi universumin? Tähän asti S oli ollut hiljainen mies, mutta J:n sitkeys oli saanut hänet puheliaaksi. Hän asui kolme jalustaa J:stä nähden kello kuudessa. Muut jalustat ennen häntä, olivat siellä suunnassa olleet aina tyhjiä, tai sitten J ei enää muistanut heitä. J kutsui häntä etelän mieheksi. Tänäpäin S lauloi, ehkä hän oli ollut edellisessä elämässään muusikko. ”Katsokaa kuinka aurinko kulkee yli vuorten. Katsokaa sen matkaa kohti onnellisten laaksoa. Siellä lepäävät suuret ja pienet, unessa, unessa he elonsa käyvät..” Lähialueen ihmiset kuuntelivat hiljaisina, kuinka hän lauloi korkealla tenorin äänellään tuosta menneestä maailmasta, jonne vain harva uskoi vielä palaavansa. Niinä rauhallisina tunteina pysäytti myös J hetkeksi työnsä ja kuunteli, kuinka kauniisti osasi ihminen elämää ja sen kauneutta kuvata. ”Sinut jos mukanaan tuuli pian kantaa, voi viimeisen levon nyt yö jo antaa..”, S jatkoi lauluun ja hiljainen humina levisi kaikkialle kun ihmiset yrittivät hyräillä mukana tuota surumielistä tuutulaulua. J jatkoi jälleen jalustan kaivamista. Laulu sai hänet nyt kiihdyttämään tahtia, kunnes hän hankasi sitä jo kaikella tarmollaan ja voimallaan. Kaukaisen laulun sanat tulvivat J:n mieleen. ”Kuuletko kuinka satakieli laulaa, sen laulusta saat rakkaalle helmiä kaulaan”. J ei huomannut kuinka raskaat, ruosteelta tuoksuvat hikikarpalot valuivat hänen silmiinsä, hän ei huomannut kuinka hänen sormiensa iho halkeili ja väsyneet verivanat sekoittuivat hikeen likaisen ihon pinnalla. Tuntui kuin alapuolella olevien pilvien utu olisi noussut J:n luokse. Se ympäröi hänet, peitti näkyvistä taivaan ja muut jalustat, kunnes jäljelle jäi vain pieni pesä utuverhon sisälle. S jatkoi jossain kaukana lauluun. ”Näettekö jo kurjenkellot, kukkivat korkealla valkoisina. Sylissä surun yksinäisen, kädessä ystävän kaipaavan.” Vaikka S oli kauempana kuin moni muu, oli hän ainoa, joka huomasi, kuinka langanlaiha miehenkaltainen olento luikerteli läpi jalustan ohuttakin ohuemmasta reiästä. Sen harmaat vaatteet – joka olivat vain muutama riepumainen suikale – jäivät kiinni jalustaan jääden niille sijoilleen. Olento tarttui kiinni jalustan alla olevasta pylväästä ja liukui alaspäin kohti pilviverhoa, kadoten sinne hetkeä myöhemmin, yhtä huomaamatta kuin Andy Shawshankin vankilasta, Monte Criston kreivi lfin linnasta tai Papillon Pirunsaarelta. Ja vaikka S huomasi tapahtuman, ei hän lopettanut lauluun. Hän levitti kätensä ilmaan, sulki silmänsä ja kuvitteli olevansa kuin ikiaikojen Vaakalintu, joka tulisena kantaa selässään kaikki jalustojen ihmiset vuorten keskelle, vihreille niityille, jossa koti odottaa, jossa lämpöinen vuode kutsuu lepäämään, jossa lapset kantavat silmissään toivon kipinää ja oma sydän on rakkaiden ystävien turvana aikojen loppuun asti. S sydäimestään toivoi, että J selviäisi hengissä alas. Hän toivoi, että siellä olisi paremmin. Hän toivoi, että hänkin uskaltaisi joskus lähteä, katsoa alaspäin ja ottaa rohkeat, pitkät askeleet, jotka veisivät hänetkin perille. Haluatteko todella nähdä mitä pilviverhon alapuolella on?, kuuli S mielessään. Siellä ei ole sitä mitä luulette tai odotatte. Katsokaa jos haluatte ja uskallatte, mutta en lupaa, että siellä olisi vastauksia. Jos haluatte olla onnellisia, niin sanoisin, että jättäkää tämä tähän. Älkää menkö pidemmälle. Älkää katsoko kauemmaksi. S ei katsonut. J tunsu, kuinka jalustan tukipilarin karhean pinnan terävät okaat opposivat hänen jalkojensa ja käsiensä lihaan, kun hän liukui alaspäin kohti maan pintaa. Ne repivät hitaasti hänen ihoaan irti ja J:stä alkoi tuntua, että hän ei pystyisi pitämään pilarista enää pitkään kiinni. Kipu nousi uudelle tasolle ja hänen näkönsä alkoi hämärtyä. Aluksi liukuminen oli sujunut nopeasti. Pilviverho oli alkanut noin kolmenkymmenen metrin päässä jalustoista ja siinä vaiheessa oli ollut vielä kaikki hyvin. Mutta se ei ollut vielä ohi. Vaikka J oli liukunut alaspäin jo jonkin aikaa, pysytteli harmaa utu hänen

ympärillään, eikä sillä tuntunut olevan enää alkua tai loppua. Päästä sitten irti, ilkkui R hänen mielessään. Pistä silmät kiinni, laita hanuri soimaan ja päästä irti. Mielessään J näki, kuinka R käyskenteli jalustallaan ja nokki ilmaa kuin kana. K oli liittynyt myös seuraan, taputti käsiään ja hyppi hysteerisenä tasajalkaa. Hurraa, hurraa, hurraa. Näettekö, pilviverho ei edes värähdä, vaikka sinä kuljet sen läpi, sanoi K. ”Sanonko minä mikä sinulla ei edes värähdä, senkin karvakuono”, huusi J ja jatkoi matkaansa alaspäin. ”Sanonko minä mitä saamattomia raukkoja te kaikki olette. Kyllä. Kyllä minä sanon ja te olette turhia, turhia hylättyjä jätkeasoja, jotka on heitetty kaatopaikalle. Eikä teitä kukaan kaipaa. Ei kukaan.” K otti selkensä takaa pellen punaisen nenän ja laitto sen paikoilleen. Etkä sinä saisi tuolla naamalla edes maailman viimeistä naista mukaasi, R huusi pelle K:n takaa ja oksensi mutaa päälleen. Pelle K nauroi ja otti R:n käsivarresta kiinni. ”Kaksi vanhaa piruparkaa. Kaksi vanhaa piruparkaa, jotka viimeisen kerran minua kiusaavat”, J kuiskasi. Anna heidän olla, lauloi nyt S hänen korvaansa. Anna heille heidän sielunsa anteeksi, sillä he eivät tiedä keitä he ovat. R ja K tanssivat kauemmaksi ja katosivat hetken kuluttua usvan sekaan. S jäi seisomaan lähelle J:tä surullinen ilme kasvoillaan, ja J jatkoi laskeutumistaan alaspäin. S:n laulama tuttu melodia kaikui J:n korvissa, kun hän näki, kuinka pilviverho harveni. Vaatimaton, väsynyt hymy hiipi hänen suupielilleen ja hän voihkaisi lähes äänettömästi. Mutta samalla hetkellä hänet valtasi paniikki. Ei ollut enää paluuta, ei ollut mahdollisuutta peräännyä. Oli jatkettava loppuun asti, vaikka perillä odottaisi tulinen pätsi. Jälleen J kuuli mielessään mitä S olisi hänelle nyt laulanut – ja saattoi parhaillaan jopa laulaa, mutta kukaan ei voinut kuvata sitä tunnetta jonka hän tunsu. Irvistäen hän lähes pudottautui alaspäin. Maailma, joka hänen ympärillä nyt oli, yllätti hänet täysin ja silti, se oli ollut päivän selvää. Miksi hän ei ollut ymmärtänyt totuutta, vaikka sen oli edessään selvästi jo aiemmin nähnyt. Ehkä siksi, että ihminen halusi uskoa ja toivoa. Ehkä siksi, että ihmiset uskoivat jonkun pitävän heistä huolta. Ehkä siksi, että he uskoivat olevansa tärkeitä, ja juuri siksi he valehtelevat itselleen. Valehtelevat kaikesta. Aina ja ikuisesti. Kun matka loppuu, loppuu myös tarina. Jos tarina jatkuu, on synnyttävä jotain uutta. Viimeiset metrit J putosi. Hän aavisti, että maanpinta oli jo lähellä, vaikka ei voinut sitä nähdä. Hän vain irrotti pilarista otteensa ja putosi selkä edellä alaspäin, pitäen silmiään kiinni, puolittain tajuttomana, puolittain houreisessa unessa. Kuljetaan vielä hetki, kuiskasi S. Kuljetaan yleisön vuoksi. He haluavat nähdä. He haluavat tietää. Sinä olet nyt esillä, ole sitä kunnialla. Vielä hetki. Vielä hetki... J nousi ylös maasta ja sai hädin tuskin hengitettyä. Ympärillä oleva maailma oli pelkkää mustaa pimeyttä, jossa ei ollut ääniä, eikä liikettä. Ylhäältä ei voinut erottaa kaukaista pilviverhoa, eikä edestäpäin edes omia käsiään. Mutta jotain oli. Hänen jalkojensa alle oli ulostesade muodostanut metrin paksuisen kuravellin, jossa J nyt kahlasi eteenpäin epätoivoisena voihkien. Seilaten ilman määränpäättä pitkin äärettömän ulostemerren pimeää ulappaa, ja vielä hän jaksoi kysyä. Vielä hän jaksoi hetken olla ihminen, katsoa pimeyteen ja odottaa vastausta. Eikä hän opi kerrasta tai toisesta, ei valheesta tai totuudesta. Aina sama riivattu uteliaisuus haluaa saada vastauksen. J huusi pimeyteen, yhä uudestaan ja uudestaan. ”Miksi teit tämän? Miksi sinä olet tuonut meidät tänne ja meitä näin kiusaavat?” Ilman sääliä, ilman vihaa tai rakkautta hän sai vastauksen. Se puhui kuin lapselle, jolle ei oppi mene perille. Se tylsästi toteaa asian, jonka on sanonut jo tuhat kertaa aiemminkin. Opettanut, näyttänyt ja kirjoittanut. Mutta lapsi ei ymmärrä. Se ei ymmärrä, vaikka sen sanoisi vielä tuhat kertaa uudelleen. Kaikki alkaa, niin kuin loppuu. Koska minä voin.